

Redactioneel

De gehele westerse wereld reageerde geschokt bij het bericht van de onthoofding van twee westerse journalisten in Syrië. De schok werd echter nog groter toen duidelijk werd dat de daders westerse jongeren waren. Hoe kon het gebeuren, riep een Brits parlementslid vertwijfeld uit, dat jongeren die hier naar school gaan, die hier zijn opgegroeid, die de verzorgingsstaat hebben leren kennen, die in de vrije maatschappij hebben geparticipeerd, dat die jongeren zich zo afkeren van de westerse samenleving met zulke barbaarse methodes? Vormen die jongeren zolang ze hier zijn ook een bedreiging voor onze samenleving en wat als ze terugkeren en hoe kunnen we de gevaren die van deze jongeren uitgaan indammen? Het parlementslid had er geen antwoord op, en in de hele westerse wereld wordt naarstig gezocht naar oplossingen die recht doen aan de fundamenteën van onze liberale rechtsstaat. Wel is een ding zeker: het is van het grootste belang om met deze jongeren in gesprek te blijven en dat vereist dat hun ideeënwereld, hun gedachtegoed, met oprechte interesse bestudeerd moet worden.

In deze publieke en politieke discussies komt dit nummer van *Religie & Samenleving* precies op tijd. Bovendien laat het met twee artikelen over bekering en één over het maatschappelijk debat over religie zien hoe intrinsiek deze twee thema's met elkaar verbonden zijn. Dat bekeringsverhalen een reconstructie achteraf zijn, is ondertussen gemeengoed. Maar in hoeverre de aanpassing plaatsvindt is iets wat collega Lammert Gosse Jansma onderzocht heeft aan de toetreders tot de nieuw-religieuze beweging 'Uit de Bron van Christus'. Zijn onderzoek laat zien hoe diepgaand het proces van bekering is en dat het alle aspecten van het (tot dan toe gevoerde) leven omvat. Jansma betreft de stelling dat de mogelijkheid voor herschrijven (en dus ook voor twijfel) geringer wordt als de beweging meer geïnstitutionaliseerd is en als er een leider is die met onbetwistbaar gezag mag spreken. Een these die ook voor andere bewegingen en godsdiensten onderzocht dient te worden.

Een tweede artikel is van de dit jaar aan de Universiteit van Amsterdam gepromoveerde Vannessa Vroon-Najem. Zij deed onderzoek naar een interessant aspect in het bekeringsproces van jonge vrouwen naar de Islam: de zelfhulpgroep. Ze beschrijft hoe drie thema's in die gesprekken naar voren komen, waardoor de jonge bekeerlingen of zij die dat willen worden langzaam kunnen ingroeien in de nieuwe religie en bijbehorende levensstijl: de keuze (die immers veel maatschappelijke discussies oproept), het zusterschap en de sociale ethiek. Door deze gesprekken nemen de jonge moslima's niet alleen de cultuur over, maar maken ze die ook en passen ze die aan aan de Nederlandse

samenleving. Dergelijk onderzoek vraagt om replicatie binnen bijvoorbeeld de katholieke kerk (met de ontmoetingsdagen voor nieuwe katholieken) en binnen evangelische groepen die claimen veel nieuwkomers te ontvangen: hoe worden nieuwkomers begeleid en wat komt daarbij ter sprake?

Een derde artikel komt van een jonge Master student van de Universiteit Utrecht, Sohail Wahedi. In een sterk rechtsfilosofisch artikel onderzoekt hij de consequenties van de praktijk binnen seculiere westerse samenlevingen om religie niet meer als iets speciaals, en daardoor als iets beschermwaardigs te zien, maar de bijzondere aspecten van religie te re-framen binnen een seculier kader ('abstraheren' noemt hij dat) en vervolgens de onaangename aspecten van religie te begrenzen met het strafrecht. Dit mechanisme illustreert hij – zeer actueel – aan de hand van enkele voorbeelden, onder andere de kwestie van de Jihadgangers. Hij laat zien dat door de religieuze gevoelens van de gelovigen te negeren, het constitutionele recht op godsdienstvrijheid langzaamaan ondermijnd wordt en vervangen door andere burgerlijke vrijheden. Wat dat betekent zullen verdere debatten duidelijk moeten maken, maar hij stelt een goede vraag.

Het tijdschrift *Religie & Samenleving* wil graag vanuit wetenschappelijk perspectief op de actualiteit betrokken zijn en met wetenschappelijke argumenten politici, beleidsmakers en journalisten informeren over religie in de moderne samenleving. Het gaat ook deze keer weer om een zeer actueel nummer dat het verdient breed verspreid te worden. Beste lezer: zegt u uw collega's gerust waar u uw wijsheid vandaan haalt!